

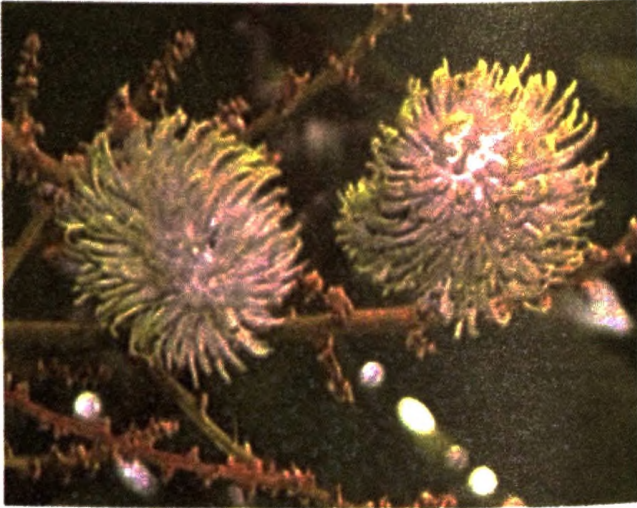
රඹුටන් වගාවේ අස්වැන්නට හානි කරන පිටිපුස් රෝගය

පලතුරු අතර කොයි කාගෙන් ප්‍රියතාවය අධික පලතුරක් ලෙස රඹුටන් අපට හඳුන්වාදිය හැක. වසරේ වාරයක් තුළ පමණක් එලඳුරන මෙම ශාකය එම වාරය තුළදී අධික ලෙස අස්වනු ලබා දේ. රඹුටන් වාරය ලෙස ප්‍රති-අගෝස්තු කාලය හඳුන්වාදිය හැක. මීට අමතරව මුත්තල, මොණරාගල යන ප්‍රදේශවල ජනවාරි - පෙබරවාරි මාසවල එල දැරීම සිදු වේ. මෙම වාරය තුළ අස්වනු ලබාදීමෙන් පසු රඹුටන් ශාක, මාස කිහිපයක සුප්ත කාලයක් ගත කරයි. සුප්ත කාලය තුළදී අස්වැන්න නෙලීමෙන් පසුව ඉතිරි වන නටු, මේරූ පත්‍ර ආදිය හැලි යයි. ඉන්පසු නැවත දළු දමා ඊළඟ අස්වැන්නට සුදානම් වේ.

2000 වසරෙන් පසු ඇති වූ දේශගුණික විපර්යාසයන් නිසා මෙම රඹුටන් වගාවේ අස්වැන්න ක්‍රමයෙන් පහත වැටුණි. අස්වනු පහත වැටීමට හේතුව සොයාගෙන යාමේදී මෙම දේශගුණික තත්ත්වයන් වල සීඝ්‍රයෙන් පැතිරී යන දිලීර රෝගයක් වන පිටිපුස් රෝගය හඳුනාගන්නා ලදී. 2000 වසරේ සිට අද වන විට මෙම රෝගය ක්‍රමයෙන් රඹුටන් වගාව ආක්‍රමණය කරමින් පවතී. 2000 වසරට පෙර සිටම මෙම රෝගය රඹුටන් වගාව තුළ යම් තරමකට පැවතුනද එය ආර්ථික හානිදායී මට්ටමට පත්ව නොතිබුණි. නමුත් 2000

වසරෙන් පසු ප්‍රධාන රඹුටන් වගා ප්‍රදේශ වන ගම්පහ, කොළඹ, කළුතර, කෑගල්ල, මහනුවර ආදී වූ දිස්ත්‍රික්ක වල මෙන්ම අනිකුත් රඹුටන් වගා ප්‍රදේශ තුළද මෙම රෝගය වසංගත තත්ත්වයට පත්ව ඇති බව වාර්තා වේ.

රඹුටන් වගාවේ පිටි පුස් රෝගය පතුරුවන රෝගකාරකයා ඔයිඩියම් ගණයට (*Oidium spp.*) අයත් දිලීරයක් වන අතර එම දිලීරය විසින් නිපදවන දිලීර බීජාණු සුළඟ මගින් ව්‍යාප්ත වීමක් සිදු වේ. මෙලෙස ව්‍යාප්ත වන දිලීර බීජාණු, වර්ධනය සඳහා හිතකර දේශගුණික තත්ත්ව යටතේ ඉතා සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වී තම ගහනය වැඩිකර ගනී. ඉහළ උෂ්ණත්වය, අධික ආර්ද්‍රතාවය, විටින් විට ඇතිවන පොදු වැස්ස, ශාකය තුළ වාත සංසරණය අඩුවීම, අධික සෙවන, ශාක වියන තුළ රිකිලි ප්‍රමාණය වැඩි වීම හා අධික සුළං නිසා මෙම *Oidium* දිලීරය හොඳින් වර්ධනය වේ. මෙලෙස වර්ධනය වන දිලීර ජාලය හා දිලීර බීජාණු සුදු පැහැ වේ.

මෙම රෝගය ප්‍රධාන ලෙස ලපටි පත්‍ර, මල්, නොමේරූ එල හා අංකුර ආසාදනය කරන

අතර එම ශාක කොටස් මතුපිට සුදු පැල්ලම් ලෙස පළමුවෙන් ඇති වී පසුව සම්පූර්ණයෙන්ම ආසාදනය වේ. මෙලෙස ආසාදනය වූ දිලීර ජාලය එලයේ සෙල වලින් පෝෂක ද්‍රව්‍ය උරා ගැනීම නිසා ශාක කොටස් කළු පැහැ වී විශ්ලී යාම සිදු වේ. තවද වැඩෙමින් පවතින ගෙඩි වල කෙඳි කළු පැහැ ගැන්වී එලාවරණය පැලියාමක් සිදු වේ. මෙමගින් අස්වැන්නේ ආකර්ශණීය බව හැනි වී යාම, රසය, ගුණාත්මය අඩු වීම හා එහි වෙළඳපොල වටිනාකම අඩු වීමද සිදු වේ.

මෙම රෝගී තත්ත්වය පාලනය සඳහා වගාව නිසි ලෙස නඩත්තු කිරීම මෙන්ම රසායනික ද්‍රව්‍ය යෙදීමද සිදු කල හැක. ශාක නිසි පරිදි කප්පාදු කිරීම හා අස්වනු නෙළු පසු නටුරිකිලි ඉවත් කිරීම, පත්‍ර ගහනය අඩු කිරීම, රෝගී කොටස් හා ගස මුල වැටී ඇති පත්‍ර ඉවත්කර පුළුස්සා දැමීම සහ නිර්දේශ පොහොර මිශ්‍රණයන් යෙදීම සිදු කළ හැක. දේශීය රබුටන් ප්‍රභේදයක් වන ඇට රබුටන් ශාක මෙම රෝගයට විශාල වශයෙන් පාත්‍රී වන අතර එම ශාක රෝග වාහකයන් ලෙස ක්‍රියා කරයි. මේ නිසා එම ශාක ඉවත් කිරීම හෝ නිසි ලෙස නඩත්තු කිරීම සිදු කළ යුතුය.

රසායනික පාලනයේදී කප්පාදුවෙන් පසු දිලීර නාශක යෙදීම සුදුසුය. කුඩා කාලයේදී රෝගය ආසාදනය වුවහොත් අස්වැන්නට අහිතකර ලෙස බලපාන නිසා පළමුව දළ අවධියේදීත්, දෙවනුව මල් හටගන්නා අවධියේදීත් අනතුරුව ගෙඩි සෑදී සති 03න් 03ට දිලීරනාශක යෙදීම කළ යුතුය. මේ සඳහා නිර්දේශිත දිලීරනාශක කිහිපයක් පැවතියද වඩාත් ආර්ථිකමය වාසිදායක වන්නේ සල්ෆර් WP 80% හෙවත් ගෙන්දගම් කුඩු භාවිතා කිරීමයි.

සල්ෆර් WP 80% දෙවතාවක් යෙදීමෙන් පසු වෙනත් නිර්දේශිත දිලීරනාශක භාවිතය සුදුසුය. එනම් නිර්දේශිත අනෙකුත් දිලීරනාශක ලෙස තයෝෆනේට් මෙතිල් 70% (Thiophanate methyl 70%) 5.5 කටත් ජලය ලීටර් 10ක මිශ්‍ර කර සාදාගත් මිශ්‍රණයත්, ක්ලෝරොතලොනිල් (Cholorothalonil 500g/l SC) 15 ml ක් ජලය ලීටර් 10ක මිශ්‍ර කර සාදාගත් මිශ්‍රණයත් භාවිතා කළ හැක. ඉන්පසු නැවත සල්ෆර් WP 80% යෙදීම සිදු කළ හැක.

තවද මෙම රෝගය සුළු මගින් ව්‍යාප්ත වන නිසා ප්‍රතිකාර කිරීම ප්‍රදේශයේ සියළු වගාවන්ට සිදු කිරීම වැදගත් වන අතර, රෝගී තත්ත්වය පිළිබඳව අවධානයෙන් සිටීම මෙන්ම ප්‍රදේශයේ සියළුම වගා කරුවන් එකමුතුව ක්‍රියා කිරීමෙන් වඩා හොඳින් රෝග පාලනය කරගත හැක. මෙලෙස පිටිපුස් රෝගය පිළිබඳව ගොවීන් දැනුවත් වී නිසි ලෙස රබුටන් වගාවන් නඩත්තු කිරීමෙන් හා නියමිත වේලාවට නිර්දේශිත රසායනික ද්‍රව්‍ය යෙදීමෙන් ගුණාත්මක බවෙන් ඉහළ රබුටන් අස්වැන්නක් නෙලාගත හැකි අතර රබුටන් ගොවීන්ගේ අතමිට සරුවන ආර්ථිකයක් ගොඩ නැගිය හැක.

බී.බී.ඒ. බර්නාල්
 ජාලීය බර්නාල් සේවය